

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Barbory Ráchel Vašákové

Knihovna Adama z Ditrichštejna

Bakalářská práce Barbory Ráchel Vašákové představuje případovou studii věnující se osobní šlechtické knihovně Adama z Ditrichštejna z druhé poloviny 16. století, tedy jednomu ze starších knihovnických celků rozptýlených ve fondu rodové mikulovské ditrichštejnské knihovny, jenž byl spolu s ním odvezen švédskými vojsky coby válečná kořist v závěru třicetileté války.

Práce zpracovává podobu knižní sbírky Adama z Ditrichštejna na základě výsledků rozsáhlé rešerše vedoucí knihovědného oddělení Knihovny Akademie věd Lenky Veselé, která se švédské knižní válečné kořisti odvezené z českých zemí a jejím osudům věnuje dlouhodobě a krom odborných publikací (vědeckých článků a monografií) uveřejňuje výsledky svého výzkumu také prostřednictvím online databáze. Ta posloužila autorce především při charakteristice vybraných konkrétních exemplářů z majetku Adama z Ditrichštejna. Autorka se však neomezila pouze na online zdroje a na publikace Lenky Veselé, ale vhodným způsobem doplnila v zásadě kompilační práci s reflexí primárních pramenů (Ditrichštejnovy digitalizované knihy) o starší publikace, identifikující tři další knihy z Ditrichštejnovy knihovny.

Vedle detailního líčení životních osudů nejbližších příbuzných Adama z Ditrichštejna (jež by snad mohlo být stručnější, nicméně rozhodně není samoúčelné, protože ilustruje historické a kulturně politické pozadí vzniku Adamovy knihovny) provedla Vašáková podrobnou analýzu všech 26 dochovaných svazků identifikovaných jako někdejší majetek Adama z Ditrichštejna, a to jak po stránce obsahové, chronologické (rok vydání), geografické (místo vydání) a jazykové. Její výsledky předložila čtenáři jednak ve strukturované podobě formou tabulky, jednak je okomentovala v textu.

Jako komparační knižní sbírku zvolila Vašáková knihovnu Hieronyma Becka z Leopoldsdorfu, srovnatelnou nejen co do doby jejího vzniku a předpokládaného rozsahu, ale také co do konfese a profese Hieronyma Becka a Adama z Ditrichštejna: oba byli katolíci a působili v císařských diplomatických službách.

Za velmi zdařilou považují podkapitolu *5.1.1 Akvizice exemplářů*, v níž autorka svěžím a názorným způsobem prolíná osudy Adama z Ditrichštejna s akvizicí konkrétních knih. Samozřejmostí je rovněž zevrubná evidence provenienčních záznamů v knihách se zvláštním zřetelem k dedikacím adresovaným Ditrichštejnovi.

Zarážející je forma vysvětlivek v poznámkách pod čarou, kdy je prostý obecný výklad významu slov jako *komnenda*, *nuntius*, *beneficium*, *prebenda*, *hofmistr* atp. uváděn v uvozovkách jako doslovná citace textu z *Příručního slovníku obecných vědomostí* Josefa Ranka z let 1882 a 1887, která je v tomto případě neopodstatněná.

Některé výroky autorky lze považovat za diskutabilní, např.: „*Co se četnosti knih v jednotlivých knihovnách týče, nebyly neobvyklé malé knihovny, které čítaly jen několik desítek svazků, existovaly ale i středně velké a rozsáhlé bibliotéky, ve kterých byly k nalezení tisíce svazků. Ty byly ale výjimečnější a na dosažení takto vysokého počtu knih bylo třeba investovat do akvizic, což mohli uskutečnit pouze zaopatření jedinci a zanícení bibliofilové, pro které byly knižní výdaje radostí.*“ Řada šlechticů investovala do knih jakožto do prostředku osobní a rodové reprezentace.

Diskutabilní je rovněž tvrzení: „*Než se knižní sbírky staly knihovnami, bývaly knihy uloženy společně s dalšími uměleckými objekty, jako například mincemi.*“ Knihovny často tvořily jakýsi konglomerát s dalšími typy sbírek (umělecké, přírodniny, kuriozity, numizmatika atp.) po celý raný novověk až do

19. století. Někdy s nimi sdílely tutéž místnost, někdy pouze sousedily. Nebyly však o to méně knihovnami.

Za zcela milné považuji tvrzení: „*Francouzská a německá literatura začaly být podstatné a běžně se vyskytovat až v 18. a 19. století.*“ V případě německé literatury to rozhodně neplatí.

Celkově je však třeba práci Barbory Ráchel Vašákové pozitivně ocenit, protože představuje důležitý střípek do celkového obrazu struktury knihovní krajiny českých zemí v době renesance a další díl v mozaice švédské knižní kořisti. Práce je psána až na výjimky čtivě. Je podložena citacemi relevantní české i cizojazyčné odborné literatury. Z výše uvedených důvodů ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji známkou velmi dobře.

V Praze dne 25. 8. 2021,

PhDr. Richard Šípek, Ph.D.

Hodnocení bc. prací

Bodový zisk za práci	Hodnocení
0-50 bodů	Neprospěl, nedoporučeno k obhajobě
51-60 bodů	Dobře (3)
61-80 bodů	Velmi dobře (2)
81-100 bodů	Výborně (1)

Bakalářské práce

Aspekt kv. práce	Vysvětlení	Možné bodové hodnocení
metodologie a věcné zpracování tématu	<i>Práce splňuje zadání a je metodologicky dobře zpracována</i>	32 bodů
přínos	<i>Práce je sice ve svém základě kompilační prací, nicméně jedná se o více než tvůrčí kompilaci s přidanou hodnotou, a představuje tedy přínos k výzkumu českých knihoven 16. století.</i>	15 bodů
citování, korektnost citování, využití inf. zdrojů	<i>Práce v dostatečné míře podložena jak českými, tak cizojazyčnými relevantními zdroji, které jsou současně odpovídajícím způsobem citovány.</i>	15 bodů
slohové zpracování	<i>Práce je napsána čtivě a její slohová úroveň je dobrá.</i>	12 bodů
gramatika textu	<i>Až na drobné chyby je gramatická úroveň textu dobrá.</i>	4 bodů
CELKEM		max. 78 bodů